

MONGOLBANK
CENTRAL BANK OF MONGOLIA

Виртуал хөрөнгийн салбарын эдийн засагт үзүүлэх нөлөө (Монгол улсын жишээн дээр)

Монгол банкны эрдэм шинжилгээний хурал

АГУУЛГА

- I. Судалгааны ажлын үндэслэл, асуудал
- II. Онолын ойлголтууд, хэрэглээ ба төрөл
- III. Өнөөгийн байдлын судалгаа
- IV. Шинжилгээний үр дүн

Судлагдсан байдлын судалгаа

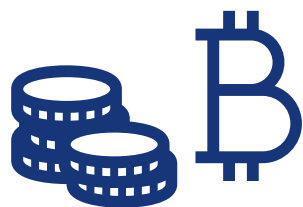

Судалгааны ажлын үндэслэл, асуудал

Крипто зах зээл

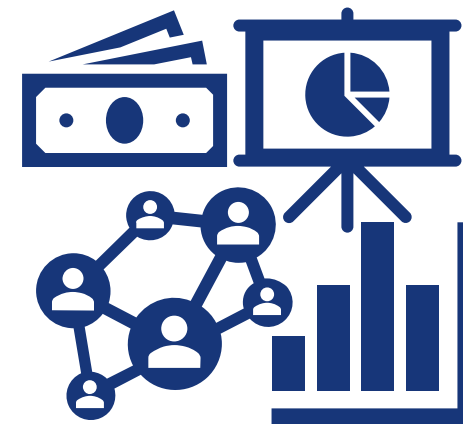

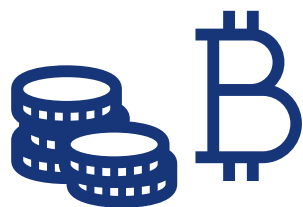
Судалгааны ажлын үндэслэл, асуудал

Эдийн засаг

Крипто зах зээл

Онол ба хэрэглээ

Аливаа улсын албан ёсны мөнгөн тэмдэгт, үнэт цаасны дижитал хэлбэр, эсхүл Монгол банкны зөвшөөрөлтэй цахим мөнгөнөөс бусад дижиталаар шилжүүлэх, арилжаалах боломжтой төлбөрийн, эсхүл хөрөнгө оруулалтын зорилгоор ашиглагдах үнэ цэнгийн дижитал илэрхийлэл бүхий эдийн бус хөрөнгийг ойлгоно.

Эх сурвалж: Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тухай хууль

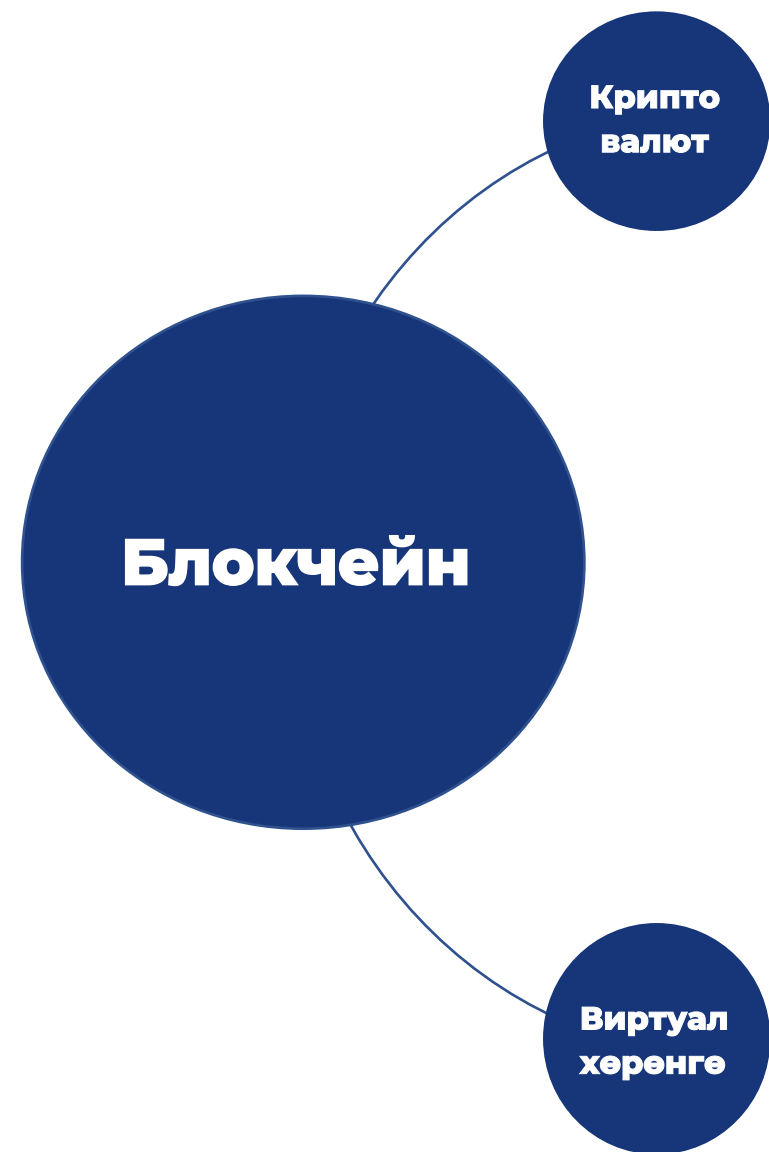

Онол ба хэрэглээ

Чанартай өгөгдөл бий болгох зорилгоор өгөгдлийг криптограф ашиглан нууцлалттай дамжуулах явцад зангилаанууд /node/ баталгаажуулан, зөвшилцлийн алгоритмын дагуу блок дээр бүртгэх замаар оролцогч талууд өгөгдлийг аюулгүй хадгалах, солилцох зориулалттай төвлөрсөн бус, тохируулдаг дижитал бүртгэлийн систем.

Хэв
шинжүүд

- I. Рийл тайм
- II. Нотлогддог
- III. Цогц болдог
- IV. Хүртээмжтэй
- V. Уялддаг
- VI. Жигдрүүлсэн

Онол ба хэрэглээ

Дижитал хэлбэрээр оршин тогтнож байдаг, ихэвчлэн шинээр гаргах төв байгууллага болон зохицуулах эрх бүхий байгууллага байхгүй, харин гүйлгээг бүртгэх, шинэ нэгж гаргах үйл ажиллагааг удирдахад төвлөрсөн бус системийг ашигладаг, хуурамч мөнгө болон хуурамч гүйлгээнээс урьдчилан сэргийлэх криптографид тулгуурладаг аливаа хэлбэрийн валют

Хэрэглээ

- ✓ Солилцооны хэрэгсэл
- ✓ Лояалти оноо
- ✓ Хөрөнгө оруулалтын хэрэгсэл
- ✓ Хөрөнгийг криптовалюта болгох
- ✓ Санхүүжилт
- ✓ Хэрэглээгүй койн

Крипто валют

Виртуал
хөрөнгө

Блокчейн

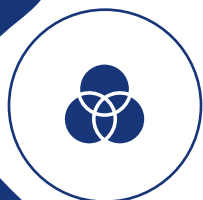

Өнөөгийн байдлын судалгаа

	Койны нэр	Тикер	IEO өдөр	Нэгжийн үнэ	ATH	ATL	Өсөлт %
1	Ард койн	ARDX	4/8/2019	1	475	1	47400%
2	Койнхаб койн	CHB	7/8/2021	30	60.8	12.11	103%
3	Ай Си Ти Жи	ICTG	5/24/2021	130	129	0.03	-1%
4	Ти Ар Ди	TRD		1	54.81	0.1	5381%
5	Ай Эйч Си	IHC	8/25/2021	0.3	4.33	0.15	1343%
6	Зэс Койн	ZESC	10/21/2021	1	14.99	0.26	1399%
7	Обортек	OBOT	10/25/2021	114	255.1	10.11	124%
8	Стор пэй койн	SPC	10/27/2021	0.2	0.48	0.1	140%
9	National treasure coin	NTC	11/9/2021	0.5	1	0.025	100%
10	Монгол NFT койн	MNFT	11/5/2021	0.3	1.49	0.03	397%
11	Монгол стэйблкойн	MONT		1	1.1	0.97	10%
12	Корекс	CRX	11/9/2021	15	30.1	1.04	101%
13	Өргөө койн	URG	11/8/2021	1	2.99	0.0051	199%
14	Ворлд Плас	WPL	11/9/2021	1	1.59	0.0019	59%
15	Капекс	CPX	11/9/2021	0.25	0.5006	0.0006	100%
16	Алтан Дорнод монгол	ADMC	11/5/2021	1	0.9003	0.0715	-10%

Өнөөгийн байдлын судалгаа

Койны нэр	Тикер	Үнэ	Үйл ажиллагаа	Чиглэл	Үүсгэн байгуулагч,	Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгө (MNT)
Ард койн	ARDX	1	Урамшууллын, хэрэглээний	loyalty token	"Ард Санхүүгийн нэгдэл" ХК	Хөрөнгө татан төвлөрүүлээгүй
Койнхаб койн	CHB	30	Хөрөнгө оруулалтын	exchange token	"Койнхаб" ХХК	4,500,000,000
Ай Си Ти Жи	ICTG	130	Хөрөнгө оруулалтын	security token	"Ай Си Ти Групп" ХХК	16,223,214,020
Ти Ар Ди	TRD	1	Урамшуулал	exchange token	"Дижитал эксчейнж монголиа" ХХК	Хөрөнгө татан төвлөрүүлээгүй
Ай Эйч Си	INC	0.3	Хөрөнгө оруулалтын	investing	"Их Бит" ХХК	30,000,000,000

Шинжилгээний үр дүн

Хувьсагч	Утга
BDNB	Бодит ДНБ
INF	Инфляци
HUU	Бодлогын хүү
M2	Мөнгөний нийлүүлэлт
TOP	ТОП-20
HARI	ААН, иргэдийн харилцах
HAD	ААН, иргэдийн хадгаламж
FORCE	Ажиллах хүч
ZAR	Монгол улсын нэгдсэн төсвийн зарлага
GHO	Монгол улсад орсон гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын орох урсгал
ZEEL	Аж ахуйн нэгж, иргэдэд олгосон зээл
MCAP	Зах зээлийн үнэлгээ
ENHII4	ТОП-4 криптовалютын зах зээлийн үнэлгээ
ANH	Анхны хөрөнгө оруулалтын үнэлгээ

Шинжилгээний үр дүн

Гранжерийн учир шалтгааны тест:

№	Тайлбарлагч	Тайлбарлагдагч	F-статистик	Магадлал
1	LBDNB Бодит ДНБ	LANH Анхны хөрөнгө оруулалт	3.83	0.03
2	LBDNB Бодит ДНБ	LMCAP 3ЗҮнэлгээ	3.74	0.04
3	LHAD Хадгаламж	LANH Анхны хөрөнгө оруулалт	2.84	0.07
4	LHAD Хадгаламж	LEHNI4 Топ-4 3ЗҮ	2.63	0.09
5	LHAD Хадгаламж	LMCAP 3ЗҮнэлгээ	2.64	0.09
6	LMCAP 3ЗҮнэлгээ	LZAR Төсвийн зарлага	3.80	0.03
7	LZEEL Зээл	LEHNI4 Топ-4 3ЗҮ	2.91	0.07
8	LZEEL Зээл	LMCAP 3ЗҮнэлгээ	2.91	0.07

Шинжилгээний үр дүн

Систем тэгшитгэл:

№	Хувьсагч	Кoeffициент	t-статистик	Магадлал	Тайлбарлагч	Тайлбарлагдагч
1	C(52)	-39.25	-1.8254	0.0689	Ажиллах хүч	ЗЗҮнэлгээ
2	C(61)	0.52	2.4865	0.0134	ЗЗҮнэлгээ	Инфляци
3	C(75)	4.37	3.0983	0.0021	ЗЗҮнэлгээ	Харилцах
4	C(136)	-39.23	-1.8237	0.0692	Ажиллах хүч	Топ-4 ЗЗҮ
5	C(153)	-0.04	-1.6643	0.0971	АХО	Бодит ДНБ

Дүгнэлт

Бодит ДНБ, аж ахуй нэгж, иргэдэд олгосон зээл болон хадгаламж нь виртуал хөрөнгийн зах зээлд нөлөө үзүүлж байгааг тогтоолоо.

Манай улсын криптовалютад хөрөнгө оруулагчдын дийлэнх нь хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэрээ хадгаламж болон аж ахуй нэгж, иргэдэд олгосон зээлээс бүрдүүлсэн нь харагдаж байна.

Ажиллах хүч буурах нь криптовалютын зах зээлийн үнэлгээнд нөлөөж байгааг ажигласан бөгөөд энэ нь иргэд ажил, орлоготой болсноор криптовалютад хөрөнгө оруулалт хийхээс татгалзах хандлагатай байгааг харуулж байна.

Виртуал хөрөнгийн эдийн засаг, санхүүгийн салбарт үзүүлэх нөлөөг судалсан эмпирик ажлууд ч мөн түгээмэл бус байдаг учир уг асуудалд нэмэлт судалгаа, шинжилгээнүүд хэрэгцээтэй байна.

MONGOLBANK
CENTRAL BANK OF MONGOLIA

МОНГОЛБАНК

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа.